
LINEÁRIS ALGEBRA

SZORGALMI FELADATOK (2.)

(10A104-3)

2012/2013. TAVASZI FÉLÉV

2.1. Adja meg az x valós paraméter értékét úgy, hogy az $\begin{vmatrix} x & x \\ 2 & x+5 \end{vmatrix}$ determináns értéke 0, 4, illetve -8 legyen.

2.2. Adja meg az x valós paraméter értékét úgy, hogy a $\begin{vmatrix} -1 & x & x \\ -2 & 2 & x+5 \\ 1 & 2 & 0 \end{vmatrix}$ determináns értéke 0, illetve 30 legyen.

2.3. Helyettesítsük a $\begin{vmatrix} 1 & 1 & -3 \\ 5 & 7 & -2 \\ 4 & 5 & 1 \end{vmatrix}$ determináns első sorának valamelyik elemét egy valós számmal úgy, hogy a kapott determinánsa értéke 0 legyen.

2.4. Igazoljuk, hogy bármely, nem 0 értékű determináns első sorában található olyan elem, amit le lehet úgy cserélni, hogy a kapott determináns már 0 legyen.

2.5. Igaz-e, hogy bármely 0 értékű determináns első sorában megváltoztatható egy elem úgy, hogy a kapott determináns értéke már ne 0 legyen?

2.6. Ha olyan nemnulla determinánsú $n \times n$ -es mátrixot akarunk felírni, amelyben minden elem nulla vagy egy, akkor legalább hány egyest kell felhasználnunk? És mennyi a nullák számának minimuma?

2.7. Egy determináns főátlójában minden elem γ , a többi helyen pedig δ áll. Számítsuk ki a determináns értékét.

2.8. Igazak-e a következő állítások (ha igen, bizonyítsuk be, ha nem, adjunk ellenpéldát).

- (a) Ha egy mátrix minden eleme racionális szám, akkor a mátrix determinánsa is racionális szám.
- (b) Ha egy mátrix minden eleme irracionális szám, akkor a mátrix determinánsa is irracionális szám.
- (c) Ha egy mátrix minden eleme racionális szám és a determinánsa $\frac{1}{8}$, akkor a mátrixban van olyan elem, amelynek nevezője páros szám.
- (d) Ha egy mátrix determinánsa páros szám, akkor a mátrix minden eleme páros szám.
- (e) Ha egy mátrix determinánsa páros szám, akkor a mátrix valamelyik eleme páros szám.

2.9. Igazak-e a következő állítások (ha igen, bizonyítsuk be, ha nem, adjunk ellenpéldát).

- (a) Ha egy 2×2 -es mátrix determinánsa 0, akkor a második sora az első, az első pedig a második sorának konstansszorosa.
- (b) Ha egy 2×2 -es mátrix determinánsa 0, akkor a mátrix egyik sora a másik sorának konstansszorosa.
- (c) Ha egy 3×3 -as mátrix determinánsa 0, akkor a mátrix valamelyik sora valamelyik másik sorának konstansszorosa.
- (d) Ha egy $n \times n$ -es mátrix minden eleme páros szám, akkor a mátrix determinánsa egész szám, amely osztható 2^n -nel.

Az alábbi feladatokban a megadott n -edrendű determinánsok értékét kell meghatározni ($n \in \mathbb{N}$).

$$\begin{array}{l}
 \boxed{1.10.} \quad \begin{vmatrix} 1 & 2 & 3 & \cdots & n \\ -1 & 0 & 3 & \cdots & n \\ -1 & -2 & 0 & \cdots & n \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ -1 & -2 & -3 & \cdots & 0 \end{vmatrix} \\
 \boxed{1.11.} \quad \begin{vmatrix} 1 & 1 & 1 & \cdots & 1 & 1 \\ 1 & 0 & 0 & \cdots & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 0 & \cdots & 0 & 1 \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \vdots \\ 0 & 0 & 0 & \cdots & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & \cdots & 1 & 1 \end{vmatrix}
 \end{array}$$

$$\begin{array}{l}
 \boxed{1.12.} \quad \begin{vmatrix} 1 & 1 & 0 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 1 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \vdots & \vdots \\ 0 & 0 & 0 & \cdots & 1 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & \cdots & 0 & 1 & 1 \\ 1 & 0 & 0 & \cdots & 0 & 0 & 1 \end{vmatrix} \\
 \boxed{1.13.} \quad \begin{vmatrix} 2 & 2 & \cdots & 2 & 2 & 1 \\ 2 & 2 & \cdots & 2 & 2 & 2 \\ 2 & 2 & \cdots & 3 & 2 & 2 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \vdots & \vdots \\ 2 & n-1 & \cdots & 2 & 2 & 2 \\ n & 2 & \cdots & 2 & 2 & 2 \end{vmatrix}
 \end{array}$$

$$\boxed{1.14.} \quad \begin{vmatrix} 1 + a_1 b_1 & 1 + a_1 b_2 & \cdots & 1 + a_1 b_{n-1} & 1 + a_1 b_n \\ 1 + a_2 b_1 & 1 + a_2 b_2 & \cdots & 1 + a_2 b_{n-1} & 1 + a_2 b_n \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \vdots \\ 1 + a_{n-1} b_1 & 1 + a_{n-1} b_2 & \cdots & 1 + a_{n-1} b_{n-1} & 1 + a_{n-1} b_n \\ 1 + a_n b_1 & 1 + a_n b_2 & \cdots & 1 + a_n b_{n-1} & 1 + a_n b_n \end{vmatrix} \quad (a_1, \dots, a_n, b_1, \dots, b_n \in \mathbb{R}).$$